

A gyermeki jogok érvényesítése

Szakemberek készségfejlesztése a veszélyeztetett gyerekek jogainak érvényesítése érdekében az Európai Unióban

Útmutató a képzési anyagok használatához

A projekt az Európai Unió, Alapvető Jogok és Állampolgárság
Program keretében került megvalósításra

További támogatást az
Allan és Nesta Ferguson Közhasznú Alapítvány nyújtott

coram **clc**
Children's Legal Centre

CSALÁD, GYERMEK, IFJÚSÁG
KIEMELKEDŐEN KÖZHASZNÚ EGYESÜLET
FAMILY CHILD YOUTH ASSOCIATION

coram
Voice
getting young voices heard

 errc
european roma rights centre

TARTALOMJEGYZÉK

Tartalomjegyzék	Error! Bookmark not defined.
Köszönetnyilvánítás.....	Error! Bookmark not defined.
A képzési útmutatóról.....	Error! Bookmark not defined.
Miért és hogyan készült a képzési anyag?	4
Használati feltételek.....	Error! Bookmark not defined.
Hogyan használhatóak fel a képzési anyagok?.....	6
A képzési anyagok adaptálása különböző résztvevői csoportokra	Error! Bookmark not defined.
A képzési anyagok használata az előadók számára.....	Error! Bookmark not defined.
A képzési anyagok használata a résztvevők számára.....	Error! Bookmark not defined.
A. Melléklet: A háromnapos multidiszciplináris képzés tervezett programja.....	Error! Bookmark not defined.
B. Melléklet: A modulok tevékenységi listája.....	11

A KÉPZÉST KIDOLGOZTA:

Coram Gyermejjogi Központ, Nagy-Britannia

Coram Voice, Nagy-Britannia

Európai Roma Jogok Központja, Magyarország

Támogatást nyújtott:

Gyermejjogi Klinika, Cork Egyetem, Írország

Család, Gyermekek, Ifjúság Egyesület, Magyarország

TOVÁBBI PROJEKT PARTNEREK:

FICE, Bulgária

Helsinki Bizottság, Csehország

Emberi Jogok Észtországi Központja, Észtország

Social Education Action, Görögország

L'Albero della Vita Cooperative Sociale, Olaszország

Empowering Children Foundation, Lengyelország

Szlovákia Gyermekei Alapítvány, Szlovákia

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

A tananyagot Professzor Carolyn Hamilton (Coram International, Coram Gyermejjogi Központ), Dr Lynn Brady és Jo Woolf (Coram Voice), Geller Judit és Weiss Ádám (Európai Roma Jogok Központja), Dr Ursula Kilkelly (Gyermejjogi Klinika, Cork Egyetem) és Dr. Herczog Mária (Család Gyermekek Ifjúság Egyesület) dolgozta ki. Külön köszönjük Ruth Barnes, Awaz Raof és Jen Roest (Coram Gyermejjogi Központ) és Ido Weijersnak (Ütrechti Egyetem) értékes szakmai támogatását.

További köszönet illeti mindazokat, akik hozzájárultak a képzés megvalósításához, beleértve a program partnereit: Szlovákia Gyermekai Alapítvány (Szlovákia), Emberi Jogok Észtországi Központja (Észtország), FICE Bulgária, L' Albero della Vita Cooperativa Sociale (Olaszország), Empowering Children Foundation (Lengyelország), Social Education Action (Görögország), Helsinki Bizottság (Csehország) továbbá a próbacsoportok előadóinak és résztvevőinek munkáját, akiknek értékes észrevételei segítették a képzési anyag kidolgozását.

Hálánkat fejezzük ki a fókuszcsoportos beszélgetésen részt vevő gyerekeknek és fiataloknak (Coram Voice's Care Experienced Champions), akik észrevételeikkel felbecsülhetetlenül értékes módon járultak hozzá a képzési anyag kidolgozásához.

Külön köszönet illeti az Európai Unió Alapvető Jogok és Állampolgárság programját – jelen képzés a program pénzügyi támogatásával valósulhatott meg. A szerzők továbbá hálájukat fejezik ki az Allan és Nesta Ferguson Közhasznú Alapítványnak a projekthez való hozzájárulásukért.

A kiadvány tartalmáért kizárólag a Coram Gyermejjogi Központ és együttműködő partnerei felelősek, a benne foglaltak nem feltétlenül tükrözik az Európai Bizottság szakpolitikáit és nézeteit.

“Mindennél fontosabb, hogy a szakemberek békében legyenek önmagukkal. Ha ez nincs meg, akkor nem tudnak segíteni a gyerekeknek”.

Fókuszcsoport résztvevő, Görögország

A KÉPZÉSI ÚTMUTATÓRÓL

Ezt az útmutatót azért készítettük, hogy segítséget nyújtson a képzési anyagok használatához mindazok számára, akik fontosnak tartják a gyermekek jogainak érvényesülését és a védik a gyermeki jogokat. Ide tartoznak:

- Kormányzati tisztségviselők és dolgozók, akik tovább akarják képezni magukat a területen;
- Olyan szakemberek, akik gyerekekkel/fiatalokkal foglalkoznak;
- Oktatók, akik bővíteni akarják ismereteiket;
- Közösségi munkások és szervezetek, akik és amelyek gyerekekkel foglalkoznak,
- Érdeklődők.

MIÉRT ÉS HOGYAN KÉSZÜLT A KÉPZÉSI ANYAG?

“Miért készült a képzési anyag?”

Az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága szerint a gyerekekkel kapcsolatba kerülő szakemberek gyakran nem rendelkeznek elég tudással, önbizalommal, és nincs kapacitásuk arra, hogy teljesítsék a jogi kötelezettségeiket, és az előírt irányelveket. Ehhez nyújt segítséget a képzés, amely a szakértők tudásának bővítését célozza a különböző okokból veszélyeztetett vagy segítségre szoruló gyerekek jogainak hatékonyabb érvényesítése érdekében.

A képzés a gyakorlatban használható tudást és eszközöket biztosít, illetve feltárja a lehetőségeket mindazon szakemberek előtt, akik az intézményi ellátásban élők, a fogvatartott és az igazságszolgáltatási rendszerbe került gyerekekkel állnak kapcsolatban. A képzés célja, hogy a kiszolgáltatott gyerekek jogai érvényesüljenek, és képesek legyenek részt venni az őket érintő döntések meghozatalában, értsék a használt nyelvezetet és a mondottakat. A leírtak tartalmát, értelmét is, tudjanak válaszolni, kérdéseket feltenni, véleményüket megfogalmazni.

‘A gyermeki jogok érvényesítése - Szakemberek készségfejlesztése a veszélyeztetett gyerekek jogainak érvényesítése érdekében az Európai Unióban’ elnevezésű projekt során kifejlesztett képzési anyag elkészítésében 10 európai ország szervezeti vettek részt: Coram Gyermekjogi Központ (Nagy Britannia), Európai Roma Jogok Központja (Magyarország), Gyermekjogi Klinika, Cork Egyetem (Írország), Család, Gyermek, Ifjúság Egyesület (Magyarország), FICE (Bulgária), Helsinki Bizottság (Csehország), Szlovákia Gyermekai Alapítvány (Szlovákia), Emberi Jogok Észtsországi Központja, (Észtsországi), L’Albero della Vita Cooperative Sociale (Olaszország), Empowering Children Foundation, (Lengyelország), és a Social Educational Action (Görögország).

„A képzésről”

Annak érdekében, hogy a szakemberek minél szélesebb köre számára hasznosítható legyen a képzés **készségfejlesztő** foglalkozásokat dolgoztunk ki. Ezáltal a résztvevők olyan technikákat, készségeket és ismereteket sajátítanak el, melyek elősegíthetik a gyermekek jogainak érvényesülését, védik a gyermeki jogokat, illetve elősegítik, hogy a résztvevő szakemberek hatékony, gyermekbarát kommunikációs technikákat használhassanak a gyerekekkel **munkájuk során**. Ennek érdekében elsősorban nem elméleti és lexikális ismeretek átadása a cél, ezek mind az előadó/k mind a

résztevők számára biztosított dokumentumokban tartalmaznak hivatkozásokat, szakirodalmi forrásokat, a mélyebb elméleti ismeretek elérhetősége érdekében.

„Kinek szól és mit tartalmaz a képzés?”

A képzés egy **multidiszciplináris képzés**, amely a gyermeki jogokról, a gyerekek fejlődésének sajátosságairól szól, továbbá a gyermekbarát kommunikációs készségek fejlesztését célozza, kiegészülve az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának iránymutatásával a gyermekbarát igazságszolgáltatásról.

Az eredeti formában a képzést háromnaposra terveztük. Ugyanakkor a képzési modulok mind önmagukban, mind a komplex képzés részeként is megtarthatóak. Ebből az okból kifolyólag a képzés négy modulból épül fel, és minden modulhoz tartozik egy-egy munkafüzet. A négy modul a következő:

- 1. Modul: Bevezetés a gyermeki jogokkal kapcsolatos ismeretekbe
- 2. Modul: Bevezetés a gyermeki fejlődés és kommunikáció témaköreibe
- 3. Modul: Kommunikációs készségek
- 4. Modul: Iránymutató a gyermekbarát igazságszolgáltatásról

A képzés mindazok számára hasznos lehet, akik munkájuk során gyerekekkel kerülnek kapcsolatba. Olyan **szakemberek/terepen dolgozó munkatársak számára**, akik bentlakásos intézményekben vagy nevelőotthonban élő gyerekekkel/fiatalokkal foglalkoznak, akár állami, hatósági vagy civil területen dolgoznak és munkájuk során a gyerekekkel kapcsolatos jogi/igazságszolgáltatási eljárásokban vesznek részt. Így többek között, de nem kizárólag:

Szociális munkások; Egészségügyi dolgozók (védőnő, egészségügyi asszisztens, orvos); Rendőrök; Pártfogó felügyelők; Lakás- és gyermekotthoni munkatársak; Börtönben dolgozók; Javítóintézeti munkatársak; Jogászok – bírók, ügyészek, ügyvédek; Gyámok, gyámhivatali munkatársak; Pszichológusok; Pedagógusok; Ifjúságsegítők és közösségi munkások.

„Milyen készségek fejlesztésére kerül sor?”

A képzés a következő témakörökben alakít ki jártasságot:

- Miért, mikor, hol és hogyan **figyeljünk** a gyerekekre egy gyermekbarát környezetben, és hogyan használjuk a tudomásunkra jutó információkat
- Miért, mikor, hol és hogyan **beszéljünk** a gyerekekkel, gyermekbarát környezetben, és hogyan használjuk a tudomásunkra jutó információkat
- Hogyan tudjuk elősegíteni a gyermekbarát jogi eljárás, bánásmód biztosítását

„Milyen további témaköröket érint a képzés?”

A fent említett készségfejlesztés mellett további területek megismerésére teremt lehetőséget:

- Melyek a gyermeki jogok alapvető elvei?
- Melyek azok a kulcsfontosságú üzenetek, amelyekkel a szakemberek a gyermeki jogokat képviselni/érvényesíteni tudják?
- Hogyan lehet a gyerek fejlődésére és viselkedésére hatással a velük folytatott kommunikáció, és a szakemberek hogyan tudnak az egyéni szükségletekre hatékonyan figyelni, reflektálni?

HASZNÁLATI FELTÉTELEK

Ez a képzési anyag nem használható a tulajdonosok és szerzők egyértelmű beleegyezése nélkül, és kizárólag a Coram Gyermejjogi Központ és a kidolgozásban részt vevők más szervezetek hozzájárulásával módosítható, akik az alábbiak voltak:

“©Coram Gyermejjogi Központ. Készítette a Coram Gyermejjogi Központ és Coram Voice (Nagy Britannia), Európai Roma Jogok Központja (Magyarország), Gyermejjogi Klinika, Cork Egyetem (Írország), Család, Gyermekek, Ifjúság Egyesület (Magyarország), FICE (Bulgária), Helsinki Bizottság (Csehország), Szlovákia Gyermekei Alapítvány (Szlovákia), Emberi Jogok Észtsországi Központja, (Észtsországi), L’Albero della Vita Cooperative Sociale (Olaszország), Empowering Children Foundation, (Lengyelország), és a Social Educational Action (Görögország), “A gyermeki jogok érvényesítése - Szakemberek készségfejlesztése a veszélyeztetett gyerekek jogainak érvényesítése érdekében az Európai Unióban” projekt részeként.

A projekt az Európai Unió, Alapvető Jogok és Állampolgárság Program keretében került megvalósításra. További támogatást az Allan és Nesta Ferguson Közhasznú Alapítvány nyújtott.”

HOGYAN HASZNÁLHATÓAK FEL A KÉPZÉSI ANYAGOK?

A képzési anyagokat többféle módon és formában is felhasználhatjuk.

- 1.) **Integrált kurzus:** lehetséges, hogy egy teljes, háromnapos képzési programként használjuk az anyagokat, vagy egy hosszabb kurzuson belül.
- 2.) **Önálló modul:** a modulok összekapcsolódnak egymással, de egymástól függetlenítetők, ezáltal önmagukban is felhasználhatóak. Megvalósíthatóak délutáni képzési kurzusként, vagy workshopként.
- 3.) **Önálló tevékenység:** önálló tevékenység keretében is elsajátítható a képzési anyag, mivel minden foglalkozás új oldalon kezdődik az oktatói kézikönyvben. A megfelelő használathoz szükséges a résztvevői és az oktatói kézikönyveket, továbbá a prezentációkat is használni.
- 4.) **Helyi szabályozás:** lehetőség nyílhat arra, hogy a képzés néhány elemét a helyi jogszabályok szerint alkalmazzák. A képzési anyagok változtatása esetén figyelembe kell venni, hogy a képzési anyag kizárólag a Coram Gyermejjogi Központ hozzájárulásával módosítható.
- 5.) **Akkreditáció:** lehetőség van a képzési anyag akkreditálására is. Ebben az esetben szintén figyelembe kell venni, hogy a képzési anyag kizárólag a Coram Gyermejjogi Központ hozzájárulásával módosítható.

A KÉPZÉSI ANYAGOK ADAPTÁLÁSA KÜLÖNBÖZŐ RÉSZTVEVŐI CSOPORTOKRA

Ahogy már korábban is írtuk a Kézikönyvben, a képzés elsősorban olyan szakemberek/terepen dolgozó munkatársak számára készült, akik bentlakásos intézményekben vagy nevelőotthonban élő gyerekekkel/fiatalokkal foglalkoznak, akár állami, hatósági vagy civil területen dolgoznak és munkájuk során a gyerekekkel kapcsolatos jogi/igazságszolgáltatási eljárásokban vesznek részt. Ezen túlmenően, a képzési anyagokat úgy terveztük, hogy azok egymást követő modulokként használhatóak, amelyben az egyes részek, bár összefüggnek, lehet azokat önálló képzési anyagnak tekinteni, vagy tetszőlegesen összekapcsolni.

A képzésnek tehát többféle megvalósítási módja lehetséges a résztvevők, a lehetőségek és az időtartam függvényében. A következő táblázat segíthet az oktatóknak eldönteni, hogy mely képzési modulok élvezzenek prioritást különböző résztvevői csoportok és képzési lehetőségek tekintetében. Megjegyzendő azonban, hogy a képzési anyag egésze releváns a szakemberek számára, ezért a táblázat csak egy javasolt útmutató.

Modul	Időtartam	Fókusz és kulcstémák
BEVEZETŐ RÉSZ	1 óra 15 perc	A résztvevők megismerkedése A képzési anyagok bemutatása
1 MODUL: BEVEZETÉS A GYERMEKI JOGOKKAL KAPCSOLATOS ISMERETEKBE	3 óra	Gyermekek jogok A gyermekek jogairól szóló egyezmény Diszkrimináció
2 MODUL: BEVEZETÉS A GYERMEKI FEJLŐDÉS ÉS KOMMUNIKÁCIÓ TÉMAKÖREIBE	2 óra 15 perc	Gyermekek fejlődés A fejlődés hatása a kommunikációra
3 MODUL: KOMMUNIKÁCIÓS KÉSZSÉGEK (MIKOR? MIÉRT? HOL? MIRŐL? HOGYAN?)	9 óra 30 perc / 10 óra	Kommunikáció a gyermekekkel Non-verbális kommunikáció Kommunikációs kihívások
4 MODUL: IRÁNYMUTATÓ A GYERMEKBARÁT IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSRÓL	2 óra	Gyermekek barát igazságszolgáltatás Gyermekek jogok az igazságszolgáltatásban
ZÁRÓ RÉSZ	30 perc	Összegzés és tanúsítványok kiadása

A KÉPZÉSI ANYAGOK HASZNÁLATA AZ ELŐADÓK SZÁMÁRA

A képzéshez kapcsolódó írásos anyagok az előadó(k) számára részletes, lépésről-lépésre történő leírást tartalmaznak. Habár a képzés eredendően három naposra tervezett, gondos előkészítéssel a különböző **napok**, **modulok** és a **gyakorlatok** külön-külön is megszervezhetők.

A képzés több prezentációt tartalmaz (külön-külön minden modulhoz egyet), amelyek projektor segítségével és/vagy nyomtatott formában is használhatók a rendelkezésre álló lehetőségeknek megfelelően. A prezentációk megfelelő és elegendő információt tartalmaznak, így az előadó saját stílusához igazíthatja mondandóját, kiegészítve azt.

Annak érdekében, hogy a frontális előadás elkerülhető legyen, minden esetben lehetőség van a felmerülő kérdések megvitatására – az előadók saját tudásuknak, tapasztalataiknak és a résztvevők ismereteihez és tapasztalataikhoz igazodva szabadon kiegészíthetik azt. A képzés meghatározó részét gyakorlatok alkotják megteremtve az aktív részvétel lehetőségét, megkönnyítve ezzel az anyag elsajátítását.

Ahol adekvát és lehetőség van rá, az érintett témához kapcsolódóan az előadónak lehetősége van, hogy alkalmazkodjon a helyi sajátosságokhoz, amint ezt jeleztük is 'HELYI SAJÁTOSSÁG' felirattal.

Amennyiben e helyeken az előadó változtat a képzési anyagon és/vagy további anyaggal egészíti azt ki, ezen részek az előadó(k) és nem feltétlenül a képzési anyag kidolgozóinak véleményét tükrözik.

A KÉPZÉSI ANYAGOK HASZNÁLATA A RÉSZTVEVŐK SZÁMÁRA

A képzés során feldolgozott modulokhoz külön-külön egy-egy munkafüzet tartozik. A munkafüzetek minden olyan információt tartalmaznak, amelyre a résztvevőknek szüksége lehet a képzés kezdeti szakaszán, a 'bevezető részben'; a további négy képzési modulban; majd a legvégén, a 'záró rész' alkalmával. A munkafüzetek a képzés témájához kapcsolódóan további forrásokat tartalmaznak és helyet biztosít jegyzetek készítéséhez.

Minden modulhoz egy-egy PowerPoint előadás is tartozik, amelyek kivetítve és/vagy nyomtatott formában (a rendelkezésre álló erőforrásoknak megfelelően) a résztvevők számára elérhetővé válnak.

A. MELLÉKLET: A HÁROMNAPOS MULTIDISZCIPLINÁRIS KÉPZÉS TERVEZETT PROGRAMJA

ELSŐ NAP			
	TÉMAKÖR	ESZKÖZÖK	MÓDSZER
09:00-10:00	1: Ismerkedés és a szabályok megbeszélése	<ul style="list-style-type: none"> ▪ munkafüzet ▪ BR PPT 1-6 dia ▪ Flipchart papír és tollak 	Csoportos beszélgetés és előadás
10:00-10:15	2: Önreflexió	<ul style="list-style-type: none"> ▪ munkafüzet ▪ BR PPT 7-8 dia ▪ Előzetes önértékelési lap (Különálló dokumentum) ▪ Önreflexió (munkafüzet) ▪ Flipchart papír és tollak; bluetack vagy cellux a flipchart lapok kihelyezéséhez 	Önálló munka és előadás
10:30-10:50	1.1: Gyermeki jogok – nemzetközi és regionális összefüggések	<ul style="list-style-type: none"> ▪ munkafüzet ▪ 1M PPT 1-10 dia 	Előadás
10:50-12:00	1.2: A gyermekek jogairól szóló egyezmény meghatározó alapelvei	<ul style="list-style-type: none"> ▪ munkafüzet ▪ 1M PPT 11-37 dia ▪ Flipchart papír és tollak 	Előadás, foglalkozások, megbeszélés
13:00-14:30	1.3: Gyermeki jogok országos szinten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ munkafüzet ▪ 1M PPT 38 dia ▪ Flipchart papír és tollak 	Foglalkozások és csoportos előadás
VÁLASZTHATÓ	1.4 Választható foglalkozás: gyermeki jogok szakmai szinten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1M munkafüzet ▪ Flipchart papír és tollak 	Foglalkozás
14:30-15:00	2.1: Gyermeki fejlődés és kommunikáció	<ul style="list-style-type: none"> ▪ munkafüzet ▪ 2M PPT 1-10 dia 	Előadás és megbeszélés
15:15-16:00	2.2: Főbb tényezők a gyermeki fejlődés és kommunikáció kapcsán	<ul style="list-style-type: none"> ▪ munkafüzet ▪ 2M PPT 11-17 dia 	Előadás, gyakorlatok és megbeszélés
16:00-17:00	2.3: Fejlődési, egyéni és társadalmi tényezők, amelyek hatással lehetnek a kommunikációra	<ul style="list-style-type: none"> ▪ munkafüzet ▪ 2M PPT 18-21 dia 	Kvíz és gyakorlat

MÁSODIK NAP			
	TÉMAKÖR	ESZKÖZÖK	MÓDSZER
09:15-09:45	3.1 Miért fontos a szakembereknek beszélniük a gyerekekkel?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3M munkafüzet ▪ 3M munkafüzet 1-3 dia ▪ Flipchart papír és tollak 	Csoportos gyakorlat
09:45-10:15	3.2 Mikor kell a szakembereknek beszélniük a gyerekekkel?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3M munkafüzet ▪ 3M PPT 4-5 dia 	Megbeszélés
10:30-11:30	3.3 Hol kerüljön sor a megbeszélésre?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3M munkafüzet ▪ 3M PPT 6 dia ▪ Post-it lapok 	Gyakorlat és megbeszélés
11:30-12:15	3.4 Mit tegyenek a szakemberek a tudomásukra jutó információval?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3M munkafüzet ▪ 3M PPT 7 dia 	Megbeszélés
13:30 -TÓL 17:00-IG (AZ IGÉNYEK SZERINT ALAKÍTHATÓ)	3.5 Hogyan kommunikáljunk: non-verbális kommunikáció	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3M munkafüzet 	Gyakorlat
	3.6 Hogyan kommunikáljunk: a kommunikációs gátak felismerése és leküzdése	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3M munkafüzet ▪ 3M PPT 8-9 dia 	Csoportos gyakorlat
	3.7 Hogyan kommunikáljunk: gyermekbarát stílus, tónus, nyelv és megközelítés	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3M munkafüzet ▪ 3M PPT 10 dia 	Gyakorlat
	3.8 Hogyan kommunikáljunk: a problémás magatartású gyerekekkel való kommunikáció	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3M munkafüzet ▪ 3M PPT 11-15 dia 	Gyakorlat és megbeszélés
	3.9 Hogyan kommunikáljunk serdülő fiatalokkal	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3M munkafüzet ▪ 3M PPT 16 dia ▪ Flipchart papír és tollak 	Gyakorlat és megbeszélés

HARMADIK NAP			
	TÉMAKÖR	ESZKÖZÖK	MÓDSZER
9:00-TÓL 12:30-IG (AZ IGÉNYEK SZERINT ALAKÍTHATÓ)	3.10 Hogyan kommunikáljunk: alternatív kommunikációs módszerek	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3M munkafüzet ▪ 3M PPT 16-23 dia 	Gyakorlat
	3.11 Hogyan kommunikáljunk: pozitív üzenetek tervezése	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3M munkafüzet ▪ 3M PPT 24-25 dia ▪ Flipchart papír és tollak 	Gyakorlat
	3.12 Hogyan kommunikáljunk: szerepjáték	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3M munkafüzet 	Csoportos gyakorlat

	3.13 Hogyan kommunikáljunk: együttműködve a kihívások megoldása érdekében	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3M munkafüzet 	Megbeszélés
13:30-14:00	4.1: Bevezetés 'az Európai Tanács Miniszteri Bizottságának iránymutatása a gyermekbarát igazságszolgáltatásról' című dokumentumba	<ul style="list-style-type: none"> ▪ munkafüzet ▪ 4 M PPT 1-20 dia 	Előadás
14:00-15:30	4.2: Az Iránymutatóhoz kapcsolódó gyakorlatok	<ul style="list-style-type: none"> ▪ munkafüzet ▪ 4M PPT 21 dia ▪ Újságok, olló, ragasztó, A3-as papírok és tollak 	Gyakorlat
15:30-15:15	1: Az értékelő lapok kitöltése	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Önreflexió (munkafüzet) ▪ Utólagos önértékelő lap ▪ Értékelő lap (részvevő verzió) 	Önálló munka
15:15-16:00	2: A tanúsítványok átvétele	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tanúsítványok 	Előadás

B. MELLÉKLET: A MODULOK TEVÉKENYSÉGI LISTÁJA

TÉMAKÖR	KULCSSZAVAK
1 MODUL: BEVEZETÉS A GYERMEKI JOGOKKAL KAPCSOLATOS ISMERETEKBE	
1.1: Gyermeki jogok – nemzetközi és regionális összefüggések	Gyermeki jogok • nemzetközi normák • jog • jó gyakorlatok
1.2: A gyermekek jogairól szóló egyezmény meghatározó alapelvei	Gyermeki jogok • nemzetközi normák • jog • jó gyakorlatok
1.3: Gyermeki jogok országos összefüggésben	Gyermeki jogok • nemzetközi normák • jog • jó gyakorlatok • helyi jogi szabályozások
1.4: Választható foglalkozás: gyermek jogok szakmai szinten	Gyermeki jogok • nemzetközi normák • jog • jó gyakorlatok • helyi jogi szabályozások
2 MODUL: BEVEZETÉS A GYERMEKI FEJLŐDÉS ÉS KOMMUNIKÁCIÓ TÉMAKÖREIBE	
2.1: Gyermeki fejlődés és kommunikáció	Gyermeki fejlődés
2.2: Főbb tényezők a gyermek fejlődés és kommunikáció kapcsán	Gyermeki fejlődés
2.3: Fejlődési, egyéni és társadalmi tényezők, amelyek hatással lehetnek a kommunikációra	Gyermeki fejlődés és kommunikáció
3 MODUL: KOMMUNIKÁCIÓS KÉSZSÉGEK (MIKOR? MIÉRT? HOL? MIRŐL? HOGYAN?)	
3.1 Miért fontos a szakembereknek beszélniük a gyerekekkel?	Kommunikációs alapok

3.2 Mikor kell a szakembereknek beszélniük a gyerekekkel?	Kommunikációs alapok
3.3 Hol kerüljön sor a megbeszélésre?	Kommunikációs alapok • környezet • gyakorlati tanácsok
3.4 Mit tegyenek a szakemberek a tudomásukra jutó információval?	Kommunikációs alapok • titoktartás
3.5 Hogyan kommunikáljunk: non-verbális kommunikáció	Kommunikációs készségek • szerepjáték
3.6 Hogyan kommunikáljunk: a kommunikációs gátak felismerése és leküzdése	Kommunikációs készségek • gátak
3.7 Hogyan kommunikáljunk: gyermekbarát stílus, tónus, nyelv és megközelítés	Kommunikációs készségek • megközelítés
3.8 Hogyan kommunikáljunk: a problémás magatartású gyerekekkel való kommunikáció	Kommunikációs készségek • magatartás • kihívások
3.9 Hogyan kommunikáljunk serdülő fiatalokkal	Kommunikációs készségek • idősebb gyermekek
3.10 Hogyan kommunikáljunk: alternatív kommunikációs módszerek	Kommunikációs készségek • gyakorlati kommunikációs eszközök
3.11 Hogyan kommunikáljunk: pozitív üzenetek tervezése	Kommunikációs készségek • tervezés
3.12 Hogyan kommunikáljunk: szerepjáték	Szerepjáték
3.13 Hogyan kommunikáljunk: együttműködve a kihívások megoldása érdekében	Csoportmunka
4 MODUL: IRÁNYMUTATÓ A GYERMEKBARÁT IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSRÓL	
4.1: Bevezetés 'az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának iránymutatása a gyermekbarát igazságszolgáltatásról' című dokumentumba	Gyermekbarát igazságszolgáltatás • jog
4.2: Az Iránymutatóhoz kapcsolódó gyakorlatok	Gyermekbarát igazságszolgáltatás • jog